

MARTA CEBERA

<https://orcid.org/0000-0002-1545-6516>

Uniwersytet Gdański, Wydział Filologiczny, Instytut Filologii Polskiej

ul. Wita Stwosza 55, 80-308 Gdańsk

e-mail: marta.cebera@ug.edu.pl

Dojrzały artysta a kultura cyfrowa. Strategia obecności i działalności w sieci na przykładzie Cezarego Pazury

A Mature Artist and Digital Culture. Online Presence and Activity Strategy using the Example of Cezary Pazura

Abstract

The article tries to analyse the YouTube activity of Cezary Pazura and his presence in what is widely understood as digital culture. He is the only actor in Poland who successfully develops his work using that platform. That is why it is important to take into consideration his mature age and professional experience which indicate how to develop the growth of the channel. The author explains why Pazura decided to become a YouTuber, then podcaster, moreover the author presents his concerns and personality traits which predestine him to internet activities. She examines the structure and the main themes of the videos, such as: the backstage work of blockbuster movies, cult film sets, a detailed description of Polish and foreign films, art of acting, special guests, subscribers' jokes, memes, and unboxing. The article reveals the strategy which helped Pazura to build an engaged community around the channel, for example the cooperation with popular, young YouTubers. It points out that digital activity influenced the change regarding his image — Pazura is no longer seen only through the prism of comedy performances and receives more serious roles. He gained a wider audience as tributes to their idol's achievements appeared in the comments section. So far, he is the only person in Poland working effectively as an actor, YouTuber and podcaster.

Cezary Pazura; digital culture; YouTube; podcast; social media; digital creator; YouTuber

W dniach 16–17 czerwca 2023 roku odbyła się w Łodzi IX edycja See Bloggers, największego festiwalu internetowych twórców w Polsce. Wśród zaproszonych gości znalazł się Cezary Pazura, który wraz z żoną Edytą uczestniczył w panelu zatytułowanym *Team w życiu i w pracy. Jak zbudowali potęgę w Internecie?*. Wydarzenie poprzedziła publikacja najnowszego *Rankingu Polskich Influencerów 2022*, przygotowanego przez INFLUTOOL.com i podzielonego na kilkanaście kategorii. W zestawieniu Osoby Publiczne (tj. takie, które zyskały popularność najpierw poza siecią) filmowy Kiler zajmuje 46 miejsce, ze wskaźnikiem popularności w wysokości 2 102 906 oraz liczbą fanów wynoszącą 1 591 919 (*Ranking Polskich Influencerów... 2023*: 22). Pozycja może nie najwyższa, ale gdy weźmie się pod uwagę różnorodność zawodów reprezentowanych przez postacie obecne na liście — dziennikarz, sportowiec, muzyk, model, prezenter, kucharz i wreszcie aktor — wynik okazuje się imponujący. Wyżej uplasowało się dziesięć znacznie młodszych od Pazury aktorek¹, a poza nim do klasyfikacji trafił jeszcze tylko jeden aktor — Mikołaj Roznerski z miejscem 63. Jest to o tyle ważne, że wszystkie te osoby budują swoją internetową markę wyłącznie na Instagramie, ewentualnie przy pomocy TikToka. Pazura jest jak dotąd pierwszym i jedynym aktorem prowadzącym kanał na YouTube, w dodatku odnoszącym sukcesy, mierzone 812 tysiącami subskrybentów i ponad 97 milionami wyświetleń². I właśnie tę aktywność doceniono na tegorocznej gali #Hashtagi Roku — imprezie towarzyszącej festiwalowi See Bloggers — gdzie otrzymał statuetkę w kategorii Osoba Publiczna Aktywna w Sieci³.

Pazura już w 2016 roku, gdy po raz pierwszy wszedł w rolę youtubera, zdawał się dostrzegać potencjał coraz prężniej rozwijającej się kultury cyfrowej. Łącząc profesję aktora z aktywnością twórcy internetowego, stworzył miejsce służące nie tylko autokreacji, ale też

¹ Julia Wieniawa (miejsce 5), Wiktoria Gąsiewska (miejsce 13), Klaudia Halejcio (miejsce 16), Joanna Koroniewska-Dowbor (miejsce 24), Zosia Zborowska (miejsce 29), Joanna Opozda (miejsce 31), Magdalena Lamparska (miejsce 37), Kasia Cichopek (miejsce 39), Basia Kurdej-Szatan (miejsce 42), Małgorzata Socha (miejsce 44).

² Zawarte w artykule dane liczbowe dotyczące liczby subskrybentów i wyświetleń pochodzą z czerwca 2023 roku.

³ Wśród nominowanych znaleźli się również: Magda Gessler, Krzysztof Stanowski, Joanna Jędrzejczyk, Rafał Maślak, Wiktoria Gąsiewska, Julia Wieniawa, Beata Pawlikowska, Dorota Szelągowska, Tomasz Kammel.

celem rozrywkowym i edukacyjnym. Kanał *Cezary Pazura — Wujek Czarek* działa nieprzerwanie od ośmiu lat — to dobry moment, by zbadać jego fenomen, poddać analizie problematykę poszczególnych cykli tematycznych, przyjrzeć się strategii i kierunkom ewolucji obecności aktora na YouTube oraz prześledzić komentarze subskrybentów. Ponadto zastanowię się, na ile vlogowa działalność przełożyła się na zmianę jego wizerunku oraz intensyfikację twórczości aktorskiej poza siecią. Na marginesie tych rozważań odniosę się do przedsięwzięcia, zainicjowanego na fali sukcesu kanału, a mianowicie do podcastu *Kobieta z Pazurem*, rozpatrywanego jako naturalna konsekwencja, a zarazem dopełnienie dotychczasowych działań Pazury w internecie.

Aktywność Pazury na YouTube można analizować jako występy i odnieść do teorii estetyki performatywności Eriki Fischer-Lichte, ze szczególnym uwzględnieniem autopojetycznej pętli feedbacku. Według niemieckiej badaczki:

Estetyka performatywności obejmuje swoim zasięgiem przede wszystkim sztukę przekraczającą sankcjonowane przez tradycję granice. [...] Chodzi przede wszystkim o granicę między sztuką i życiem, kulturą wysoką i popularną, sztuką Zachodu i sztuką innych kultur, których koncepcja nie odpowiada zasadzie autonomii sztuki. Podczas gdy dotąd preferowano to, co dzieli, odgradza i różnicuje, estetyka performatywności wysuwa na pierwszy plan kwestię przekroczenia i przejścia. Granica staje się progiem, który nie tyle oddziela, ile łączy. (Fischer-Lichte 2008: 327)

Przywołana koncepcja dotyczy w głównej mierze teatru, ale — jak pokazuje przykład Pazury — znajduje zastosowanie również w obszarze nowych mediów. W jego przypadku przekraczanie granic odbywa się co najmniej na trzech poziomach. Po pierwsze wychodzi poza ramy tradycyjnie pojmowanego zawodu aktora, oglądanego w kinie, telewizji czy na scenie. YouTube'owy kanał jest miejscem przejścia od aktora do performerera, w znaczeniu kogoś występującego we własnym imieniu jako człowiek i artysta, a nie tylko i wyłącznie odtwórca roli (Pavis 2002: 350); artysta jest kimś pomiędzy Cezarym Pazurą a Wujkiem Czarkiem. Po drugie wykracza poza film, serial, spektakl — formy kojarzone z jego profesją — i kieruje się w stronę autorskich performansów. Po trzecie większość odcinków realizuje we własnym domu, występuje i przemawia do widzów w przestrzeni prywatnej, czyniąc z niej publiczne miejsce działań performatywnych.

Integralnym elementem wszelkiej działalności na platformie YouTube jest budowanie i utrzymywanie relacji z subskrybentami. Kontakty Pazury z internautami pokazują mechanizm działania autopojetycznej pętli feedbacku w przekazie zmediatyzowanym. Fischer-Lichte tak opisuje to pojęcie:

[...] autopojetyczna pętla feedbacku oscyluje między pozycją podmiotu i przedmiotu, przeskakuje od jednej do drugiej i z powrotem. „Podmiot” i „przedmiot” nie tworzą już opozycji, ale oznaczają różne stany czy pozycje oglądającego i oglądanego, które można zajmować kolejno, a czasem nawet jednocześnie. Może się tak dziać również w życiu codziennym, lecz zdajemy sobie z tego sprawę dopiero w chwili, gdy z uwagą oglądamy przedstawienie. Ono pozwala nam doświadczyć siebie samych w akcie percepcji jako aktywnie oglądających i jednocześnie determinowanych przez to, co oglądamy; jako podmioty i przedmioty zarazem. (Fischer-Lichte 2008: 277)

Wbrew założeniom badaczki proces ten może się odbywać nie tylko w warunkach cielesnej współobecności widzów i wykonawców. Jak zauważa Agnieszka Sosnowska: „Kamera wideo reprezentuje w tym kontekście oko, które patrzy, czyli widza. Również sam performer wchodzi w dialog z własnym obrazem, chociażby przez świadomość jego bezpośredniego przekazywania przez monitor. Krąży więc między pozycją widza a aktora” (Sosnowska 2013: 76). Na kanale Pazury dochodzi do sytuacji wzajemnego oddziaływania na siebie twórcy i widzów mimo zapośredniczenia percepcji przez media. Odnosząc się do ustaleń autorki *Estetyki performatywności*, można wysnuć następujące wnioski: internauta jest podmiotem percepcji, oglądającym nagrania na YouTube, a Pazura — przedmiotem, czyli tym, co się postrzega. Obie strony wywierają na siebie wpływ na wiele sposobów. Aktor nakłania widzów do subskrybowania kanału, polubienia poszczególnych odcinków, komentowania i przekazywania pomysłów na kolejne materiały. Fani ulegają namowom do przesyłania podarunków, otwieranych w odcinkach dedykowanych prezentom od widzów. Chętnie udostępniają też zabawne nagrania do cyklu *Hity internetu*. Komentarze oraz gotowość do spełniania powyższych próśb są w tym przypadku odpowiednikiem reakcji uczestników widowiska teatralnego. Mało tego: gdy internauta obserwuje, jak Pazura otwiera jego prezent albo czyta jego list, przygląda się nie tylko reakcjom obdarowanego, ale także samemu sobie jako współtwórcy danego odcinka. Natomiast wszelkie sygnały otrzymywane od widzów są środkiem oddziaływania na twórcę, który — chcąc utrzymać z nimi cyfrową więź — nie może pozostać obojętny na ich głosy. Pazura-podmiot sam dla siebie staje się zresztą przedmiotem zainteresowania. Jako człowiek świadomy bycia oglądanym i ocenianym, spogląda na własne działania okiem wewnętrznego krytyka, dzięki czemu tak naturalnie przemawia do kamery, jakby zwracał się bezpośrednio do obecnej tu i teraz publiczności. Mimowolnie w jednym wypadku udaje się Pazurze spełniać warunek cielesnej współobecności — gdy odzywa się wprost do Adasia. Rozmawiając z filmowcem i montażystą, również wykonuje swego rodzaju performans.

Początki kariery na YouTube

Początki kariery Cezarego Pazury na YouTube były skromne i nie zapowiadały dołączenia aktora do grona vlogerów, bowiem pierwotnie zależało mu głównie na cyfrowym utrwaleniu swojego dorobku estradowego. Dostrzegał potrzebę uporządkowania i digitalizacji występów kabaretowych, zgodnie z trendem w dziedzinie zarządzania zasobami kultury:

W dobie cyfryzacji rzeczywistości oraz tworzenia się kultury w cyberprzestrzeni powstała potrzeba przeniesienia dorobku kulturowego do sieci. Badacze, naukowcy, a nawet artyści coraz częściej bez żadnych ograniczeń mogą korzystać z zasobów kulturalnych dostępnych w Internecie. Wystawy sztuki, konferencje naukowe, dzieła sztuki czy publikacje naukowe dostępne są także w formie cyfrowej, co ułatwia nadawanie i odbieranie poszczególnych komunikatów i uczestnictwo w kulturze. (Korotusz-Mirecka, Mucha 2019: 133–134)

W październiku i listopadzie 2015 roku opublikował dwadzieścia sześć kilku- lub kilkunastominutowych materiałów, po czym nastąpiła przerwa trwająca ponad siedem miesięcy. W marcu 2016 roku, gdy gościł na kanale Błowka (Karola Gązwy, rocznik 1996), jednego z najpopularniejszych polskich youtuberów, okazało się jednak, że ma nowy pomysł i roz-

waża dołączenie do ich grona. Nie podał daty premiery pierwszego odcinka ani jakichkolwiek innych szczegółów, więc nie była to wówczas wiążąca informacja.

Niewątpliwie decyzja o rozpoczęciu nowego etapu artystycznej drogi to efekt namysłu nad zawodową pozycją i wizerunkiem Pazury. Kończąc pięćdziesiąt lat, wiedział, że wkrocza w wiek trudny dla artysty — gdy propozycji raczej ubywa niż przybywa. Zamiast czekać na telefon czy ograniczać się do chodzenia na castingi, postanowił skorzystać z tego, co oferują światu nowe technologie. Zapewnienia, jakoby pobudki finansowe nie wchodziły w grę, wydają się wiarygodne, zważywszy na fakt, że aktor zaczął zarabiać na YouTube dopiero po pięciu latach, dzięki odcinkom sponsorowanym⁴. Zatem nie był to wynik kalkulacji, a raczej wyraz gotowości na niekonwencjonalną przygodę, próba zbadania nieznanego obszaru, wykorzystania swoich predyspozycji i doświadczenia na nowym polu. Ponadto wraz z upływem lat w Pazurze narastała potrzeba przełamania stereotypowych wyobrażeń na swój temat, w szczególności postrzegania go jako nadwornego błazna, predestynowanego wyłącznie do ról komediowych. Pisał o tym w książce *Byłbym zapomnian...*:

Zawsze gdy spotykam na swojej drodze nowych ludzi, jestem zaskoczony tym, jak bardzo ich wyobrażenie o mnie różni się od tego, jak ja sam siebie widzę i odnajduję, a więc od tego, jaki naprawdę jestem. Ta książka może zatem być dla Ciebie zderzeniem z własnymi wyobrażeniami o kimś, kogo — wydawałoby się — dobrze znasz. (Pazura 2023a: 7)

Jednocześnie zdawał sobie sprawę, że sam — poprzez konkretne wybory i wiodące cechy charakteru — przyczynił się do przypisywania mu określonych etykietek: „Zawsze byłem odbierany jako facet, który ma poczucie humoru, i zawsze chętnie to poczucie humoru eksplloatowałem, tym bardziej że widzowie tego szczerze pragnęli. Po prostu lubię się wygłupiać. Do dziś” (Pazura 2023a: 193). Zapewne widział więc w działalności vlogowej szansę — jeśli nie na zmianę, to co najmniej na zróżnicowanie swojego wizerunku, zaprezentowanie się w zupełnie innej odsłonie. YouTube idealnie nadaje się do wspomaganie kreatywnych osób w osiągnięciu tego celu, ponieważ:

[...] pozwala im na inny wymiar kontaktu i umożliwia użytkownikom stworzenie indywidualnego, wręcz dowolnego przekazu. Warto pamiętać, że poza możliwością publikowania video YouTube jest także miejscem, które daje możliwość budowania wirtualnych więzi społecznych, jednocześnie pozwalając użytkownikom indywidualnie decydować o poziomie tejże partycypacji i natężeniu interakcji. (Majorek 2015: 133)

W odcinku szóstym *Kobiety z Pazurem* artysta wyznał, że początkowo wstydził się kanału przed innymi aktorami. Znajomi z branży z dystansem — jeśli nie z lekceważeniem — odnosili się do tego typu aktywności w sieci. Dopiero później wyniosłe podejście ustąpiło miejsca telefonom z gratulacjami i prośbami o nagranie wspólnego odcinka. Zresztą już wcześniej narażał swoją reputację i pozycję, przyjmując rolę prekursora. W swojej karierze co najmniej trzy razy ryzykował zawodowo, podejmując odważne decyzje i przecierając szlaki pozostałym artystom. Jako jeden z pierwszych aktorów zagrał w reklamie telewizyjnej

⁴ Reklamował m.in. Żywiec Zdrój, NordVPN, LetyShops, aplikację empik GO, serwis Pracuj.pl, sieć stacji paliw Circle K. Testował porównywarke ubezpieczeń mubi.pl i dekoder telewizji Vectra. A podczas wakacji na Zanzibarze polecał obiekty noclegowe Castaway.

w czasach, gdy zarabianie na spotach uważano za uwłaczające temu zawodowi. Kilka lat później wystąpił w głównej roli w pierwszym polskim sitcomie *13 posterunek*, inicjującym nowy kierunek rozwoju polskiej telewizji. Wreszcie jako pierwszy polski aktor uruchomił kanał na YouTube.

Zastrzeżenia budził też wiek artysty, co obrazuje zabawna wymiana zdań z Moniką Dryl podczas odcinka realizowanego za kulisami serialu *Trzecia połowa*:

Pazura: To jest mój kanał na YouTube.

Dryl: Jesteś w kanale?

Pazura: Tak reagują aktorzy na mój kanał.

Dryl: Jesteś youtuberem? To nie za późno?

Pazura: Nie. YouTube jest dla wszystkich.

(Pazura 2018a, b.s.)

Serwis rzeczywiście zdominowany jest przez twórców młodszych od Pazury o kilka dekad. Pozostając przy polskim rynku, można zauważyć, że ranking stu najpopularniejszych youtuberów 2022 roku otwiera dwudziestosiedmioletni Karol Friz Wiśniewski, a tuż za nim znalazł się trzydziestotrzyletni Sylwester Wardęga (*Ranking Polskich Influencerów...* 2023: 62). Tymczasem Pazura rozpoczął karierę w tej branży w wieku pięćdziesięciu czterech lat, jako znany aktor filmowy i serialowy. Startował też z innej pozycji niż przeciętny twórca internetowy, kształtujący swoją markę przede wszystkim w sieci. Znamienne, że jak dotąd mało kto — związany z filmem, telewizją czy teatrem — poszedł w jego ślady. Wśród osób wykorzystujących YouTube do przekazywania autorskich treści i kontaktu z widownią znajduje się aktorka Joanna Koroniewska (czterdzieści pięć lat), która wraz z Maciejem Dowborem założyła kanał *Dowbory Be Happy*. Jak dotąd opublikowali 342 nagrania, choć należy zaznaczyć, że ostatni pochodzi z 21 grudnia 2021 roku. Z większą regularnością na popularnej platformie działa Robert Makłowicz (sześćdziesiąt lat), zamieszczający filmy z kulinarnych podróży. Całkowicie zrezygnował z prowadzenia programów telewizyjnych i od marca 2020 roku skupia się na rozwijaniu działalności w sieci. W podobnym kierunku poszedł Tomasz Raczek (sześćdziesiąt sześć lat) ze swoimi wideorecenzjami, które także w wersji audio pojawiają się na Spotify. W 2023 roku otrzymał nagrodę Best Stream Awards w kategorii Podcast film/telewizja. Również Magda Mołek (czterdzieści siedem lat) i Martyna Wojciechowska (czterdzieści dziewięć lat) zdołały przekuć popularność zdobytą na szklanym ekranie w prowadzone z powodzeniem kanały na YouTube. Wszystkim im przetań szlaki Pazura jako reprezentant osób publicznych związanych wcześniej z tradycyjnymi mediami.

Relacje z pokoleniem YouTube'a

Debiutujący w nowej roli Pazura, poza jasno sprecyzowanymi motywacjami, miał plan na promocję kanału wśród internautów, ze szczególnym uwzględnieniem pokolenia Z. Właśnie z myślą o dotarciu do nastolatków i dwudziestokilkulatków nawiązał długofalową współpracę z Błowkiem, którego obserwuje 4,98 miliona użytkowników platformy, polegającą na nagrywaniu wspólnych materiałów, publikowanych na jednym bądź drugim profilu. Przed uruchomieniem własnej działalności na YouTube Pazura kilka razy gościł u młodszego kolegi, by następnie 15 czerwca 2016 roku ogłosić inaugurację własnej działalności:

Za tydzień mój kanał już będzie działał normalnie. Mój kanał razem z Błowkiem — na początku, bo mi chłop pomaga. Ja nie wiem, co to będzie, dlatego czekam na wasze komentarze. Piszcie do mnie, wchodźcie, subskrybujcie, bo ja ten kanał chcę tworzyć razem z wami. I z Karolem, póki co. (Pazura 2016a, b.s.)

Duet z Błowkiem okazał się doskonałym sposobem na weryfikację możliwości youtube'owego nowicjusza, zbadanie stopnia popularności wśród młodszych internautów, a w efekcie zareklamowanie własnego kanału. Dzięki wsparciu dwudziestoletniego wówczas twórcy Pazura przygotowywał grunt pod samodzielną pracę. Jako youtuber z własnym kanałem kontynuował jednak współpracę z Błowkiem: nagrali wspólnie jeszcze kilka odcinków w latach 2016–2018.

Pazura w ciągu pierwszych kilku miesięcy witał bądź żegnał się z widzami słowami: „A nuż się uda”. Tym samym dawał wyraz niepewności, czy przedsięwzięcie youtube'owe okaże się dalekosiężnym projektem. Była to nieformalna nazwa kanału, którą zdarzało mu się przywoływać jeszcze w 2018 roku, gdy w sukces nikt nie wątpił. Obawy debiutanta rozwiewały się stopniowo wraz z kolejnymi nagraniami wywołującymi żywy odzew i wyrazy sympatii ze strony użytkowników. Pierwsze entuzjastyczne reakcje pochodzą już z marca 2016 roku, są to wpisy po odwiedzinach u Błowka. @Samowolek pisał: „Chcemy więcej Cezarego Pazury”, wtórowała mu @Jula: „Dawaj z nim więcej odcinków”, @Avriec ocenił: „Najlepszy polski aktor i jeden z lepszych youtuberów”, a @Mia zaapelowała: „Chcemy, by Czarek założył swój kanał na Youtube” (Gązwa 2016a, b.s.). W każdym nagraniu z młodszym youtuberem wykorzystywał szansę na poszerzenie grona swoich zwolenników. Dał się poznać jako elastyczny gość, otwarty na pomysły gospodarza, który szybko reaguje i świetnie odnajduje się w tematyce poszczególnych odcinków. Udowodnił to na przykład, gdy wspólnie odpowiadali na wymyślone przez siebie, podchwytliwe pytania, kontrolowani przez wykrywacz kłamstw. Chętnie brał udział w youtubowych wyzwaniach, jak *The Whisper Challenge*, polegającym na odgadywaniu zdań wypowiedzianych przez drugą osobę, co utrudniają słuchawki z muzyką. Testował Omegle, czyli witrynę do czatów wideo z losowo dobranymi nieznajomymi. Dzwonił do innych youtuberów z fałszywą propozycją udziału w kontynuacji *13 posterunku*. Dał się nawet namówić na łapanie pokemonów w Juracie, a doświadczenie to skwitował: „Jak zrobić, żeby dziecko z komputerem wyszło na dwór? Łapać pokemony. [...] Przypomina mi to łowienie ryb, tylko że tu się nie zasypia, nie ma jak” (Gązwa 2016b, b.s.).

Gdy w 2017 roku Pazura i Błówek spotkali się ponownie po półtorarocznej przerwie, Pazura podzielił się następującą refleksją o youtube'owaniu:

Jak zobaczyłem, jak ty to robisz, to sobie pomyślałem z lekkim niepokojem, że to nie są żarty, że tak będzie wyglądała przyszłość. Ty byłeś moją przyszłością w teraźniejszości. Ty jakby wyprzedziłeś te rzeczy, do których ja nigdy nie doszedłem. I to mi strasznie zaimponowało. (Gązwa 2017, b.s.)

Odnosił się także do pytań wielu internautów, próbujących dociec, dlaczego przestali razem nagrywać: „Nie można taty prowadzić za rękę” (Gązwa 2017, b.s.). Kooperacja ta przyniosła aktorowi wymierne korzyści, pomogła rozwinąć własny kanał, przyciągnąć subskrybentów i poznać zasady rządzące cyfrową rzeczywistością. Oglądalność wspólnych

odcinków, licznie komentowanych przez internautów, przekraczała nawet milion wyświetleń, dzięki czemu Pazura mógł także zweryfikować zainteresowanie i społeczny odbiór swojej nowej inicjatywy. Stosunkowo szybko przekonał się o aprobachie również w bezpośrednim kontakcie z widzami:

Szukam porozumienia. Poznałem młodych ludzi, którzy odwrócili się od telewizorów i mają własny, mniejszy ekran. [...] Kiedy zaczynałem współpracę z youtuberami, byłem zaskoczony. Przyzwyczailem się, że na kabaret przychodzi publiczność w wieku 30+. A tu nagle patrzę i pierwsze cztery rzędy zajęły kolonie. Dzieciaki brały autografy, bo jestem kolegą Błowka. (Gruszczyński 2017, b.s.)

Na pewno pomocne w określeniu kierunku działań okazały się wypowiedzi widzów, przekonanych o samowystarczalności Pazury jako youtubera. @Bartosz M pisał: „Cezary, nagrywaj filmy sam. O swoim życiu, o przemyśleniach, doświadczeniu. Osobiście najchętniej posłuchałbym o perypetiach na planach filmowych”. Wielu podzielało to zdanie, w tym @Kinga Kuraś: „To racja, filmy solowe pana Czarka na pewno miałyby większą wartość merytoryczną niż filmy z Błowkiem” (Pazura 2016b, b.s.). Pazura wsłuchał się w te głosy, osiłą swoich nagrań czyniąc opowieści o pracy i życiu aktora.

Formuła nagrań jest prosta — najczęściej siada w swoim domu przed kamerami i, sącząc espresso, rozprawia o jakimś zagadnieniu. Dał się poznać jako typ gawędziarza mówiącego długo i ciekawie, którego atutem jest umiejętność czerpania z wieloletniego doświadczenia zawodowego na potrzeby YouTube’a. Monologi Pazury charakteryzuje nie tylko bogata zawartość merytoryczna, lecz także liczne dygresje i anegdoty, zręcznie wplatanе w wywód — mimo że myśl przewodnia jest określona na początku nagrania, nigdy nie wiadomo, czego tak naprawdę można się spodziewać. Artysta znajduje równowagę między żartem a konstruktywnym wywoodem.

Podobnie jak podczas występów estradowych, swobodnie wygłasza długie monologi, z tą różnicą, że ze sceny słyszymy teksty wcześniej napisane przez niego lub zamówione u innych autorów, a następnie zapamiętane w ramach jakiejś kreacji. Oczywiście, Pazura występuje na żywo we własnej osobie, jednak na YouTube przemawia bardziej prywatnie, nie chowa się za postacią — bo przecież „[...] internet stał się swoistą przestrzenią performansu, my sami zaś kuratorami osobistych treści” (*Efekt ekranu...* 2017: 57). Nie zmienia to faktu, że już jako wykonawca estradowy wykazywał predyspozycje do snucia rozległych opowieści z życia codziennego i artystycznego. Zwracając się często do swoich subskrybentów (nie tylko podczas serii Q&A), stwarza wrażenie towarzyskiej rozmowy, skraca dystans. Poza gawędowymi predyspozycjami pierwszorzędne znaczenie ma otwartość Pazury na dzielenie się szczegółami — nierzadko wstydliwymi — ze swojego życia zawodowego, wczesnej młodości czy kulisów realizacji rozmaitych projektów.. Daleko mu jednak do osobowości narcystycznej, uwikłanej w mechanizmy opisywane przez Magdalенę Szpunar:

Internet jest medium narcystycznym, umożliwiającym erupcję zachowań skierowanych na własne ja. Dziesiątki aplikacji służą wielu celom, ale przede wszystkim wspierają celebrowanie samego siebie. Medium to, jak żadne inne wzmacnia i podtrzymuje narcystyczne inklinacje jednostek, sprawiając, że kluczowa staje się autoprezentacja i odpowiednio spreparowana kreacja samego siebie. (Szpunar 2016: 146)

Pazura pokazuje odbiorcy pewną wersję siebie, skłaniając do refleksji nad twierdzeniem, że „[...] teatralizacja życia stanowi interesujący klucz interpretacyjny dla rozumienia praktyk życia codziennego” (Andrzejewski 2017: 198); wychodzi zarazem poza ramy sztywnej autokreacji. Z ironią i dystansem bawi się swoim wizerunkiem, kpiąc z utartych wyobrażeń na temat przypisywanej mu etykiety błazna. Pazura łączy charakter rozrywkowy swojego kanału z walorami edukacyjnymi. Na YouTube staje się Wujkiem Czarkiem — jak sam siebie określa — czyli kimś bliskim, kto zaprasza chętnych na cotygodniowe spotkania. Sytuując się w pozycji starszego krewnego i familiarnie zdrabniając imię, określa ważną dla swojego kanału grupę docelową, a mianowicie młodzież. Poprzez tę właśnie rolę przywołuje zakorzenione w kulturze pozytywne cechy stereotypowego wujka: poczucie humoru i bezpośredniość w kontaktach z bratanekami czy siostrzenicami. Brat mamy lub taty staje się autorytetem nie poprzez nakładanie obowiązków i egzekwowanie zasad. Przypisany jest do zupełnie innego obszaru życia młodego człowieka. Zapewnia swoim podopiecznym wymienitą zabawę, czasem posłuży dobrą radą i opowie wesołą historię. Można się z nim identyfikować, ponieważ wykazuje większą wyrozumiałość wobec młodzieńczych błędów, jest bardziej towarzyszem niż opiekunem, a czasem nawet współnikiem w drobnych wybrykach. Co więcej, wcale nie musi być z nami spokrewniony — bywa, że przyszywanymi wujkami i ciociami stają się wieloletni przyjaciele rodziców. Umiejętność przekucia „wady”, jaką mógłby być ponadprzeciętny jak na youtubera wiek, w zaletę, wpłynęła na popularność kanału Pazury.

Nagrania aktora oglądają osoby w różnym wieku, co nie przeczy faktowi, że jemu — obecnie sześćdziesięciodziesięcioletniemu youtuberowi — trudniej przyciągnąć i utrzymać młodszych użytkowników. Jego niewątpliwym atutem są erudycja i praktyka zawodowa, które wykorzystuje właśnie jako przyszywany członek rodziny, ze stojącym nieopodal kłapsem filmowym z ledowym napisem „Wujek Czarek”. Jest specjalistą w swojej dziedzinie, przekazującym na YouTube zgromadzone przez lata wiedzę i doświadczenie. Nie ulega pokusie, by się wywyższać — zamiast tego niemal w każdym odcinku słowami „najpierw woda, potem espresso” tłumaczy i pokazuje podstawową zasadę picia kawy. Tak jakby szydził sam z siebie, tzn. z wujka, który po raz kolejny opowiada nieśmieszny żart.

Widzowie w pełni zaakceptowali konwencję gawędową, która albo wydłuża nagranie względem pierwotnych założeń, albo wymusza kontynuację tematu w kolejnym materiale. Pazura sam zresztą przyznawał: „Zauważcie, że ja jestem strasznym gadułą. Dajcie mi znać, czy ma być tak, czy ma być krócej. I tak będę mówił długo, ale będziemy dzielić na więcej odcinków” (Pazura 2018b, b.s.). Obserwatorzy wielokrotnie dawali wyraz swojej aprobaście dla długich opowieści. @Pogononie Familiare skomentowała: „Opowiada Pan lekko i przyjemnie. Miła, naturalna konwencja” (Pazura 2016c, b.s.). Opinię tę podziela @B.S. Becia: „Odkąd zaczęłam oglądać wujka kanał, tak naprawdę w tej chwili to jest dla mnie najlepsza rozrywka. Wujek coś ma takiego w sobie, że mimo iż rozwodzi się nad niektórymi rzeczami bardzo długo, to przyjemnie się tego słucha. Naprawdę”. Zgodził się z nią @Mateusz CR7RL9: „Takie długie odcinki to ja lubię. Oby więcej takich długich filmów” (Pazura 2022a, b.s.). To paradoks, ponieważ akceptacja dla długich monologów Pazury na YouTube pozostaje w niezgodzie z panującą tendencją (zob. Pawlak 2018: 101).

Nie oznacza to, że artysta całkowicie zamyka się na to, co modne — stara się znaleźć równowagę między powszechnie stosowanymi rozwiązaniami a własnym, specyficznym stylem. Z czasem jako coraz bardziej doświadczony youtuber zaczął urozmaicać swoje

wywoły audiowizualnymi kilkusekundowymi wstawkami, dodawanymi podczas montażu, które doskonale uzupełniają, komentują różne stwierdzenia, a zarazem ironicznie się do nich odnoszą. Sięga zwykle po fragmenty swoich filmów lub inne wytwory kultury popularnej. Od kilku lat nieodzowną pomoc zapewnia mu w tym zakresie młodzieniec, nazywany przez Pazurę Adasiem. Pełni on funkcję „asystenta do spraw YouTube’a”, odpowiada za kwestie techniczne związane z kanałem; jest reżyserem, operatorem, montażystą, producentem w jednej osobie. Co więcej, dał się poznać jako autor pomysłów co najmniej kilku odcinków, na przykład przeglądów TikToka z serii *Hity internetu* czy powrotów do miejsc, gdzie kręcono kultowe filmy. To on namówił Pazurę do realizacji odcinka *Magia plakatu filmowego* i udziału w quizie polegającym na zgadywaniu tytułów w oparciu o kopie z zamazanymi napisami. Jednocześnie jego rola wykracza nieco poza typowe obowiązki człowieka usytuowanego poza kadrem — właśnie za sprawą Pazury wspominającego o Adasiu bądź bezpośrednio się do niego zwracającego. Zazwyczaj są to zabawne konfrontacje, jak wtedy, gdy aktor skomentował kolejny pomysł podwładnego: „On lubi sadystycznie patrzeć zza kamery, jak sobie z czymś nie radzę” (Pazura 2021a, b.s.). Niekiedy, sprowokowany przez szefa, Adaś odzywa się cicho, mimowolnie wchodząc w rolę partnera w dyskusji. Stał się rozpoznawalnym elementem nagrań, o czym świadczą uwagi użytkowników. Nie tylko doceniają oni profesjonalną obróbkę materiału, ale także domagają się, by operator zagościł na wizji. @Swallow Bird chwalił: „Ten montaż sprawia, że śmiesz mnie tu już wszystko. Dziękuję, panie Adamie!” (Pazura 2021b, b.s.). Natomiast @pqntq postulował: „My chcemy drugą kamerę skierowaną na reakcję Adasia” (Pazura 2021c, b.s.). Życzenie zostało poparte lajkami ponad tysiąca subskrybentów, a spełnione w odcinku *ŻARTY 16 *karawana jedzie dalej**.

Tematyka kanału

W kontekście ewolucji kanału Wujka Czarka istotniejszy od chwytliwych rozwiązań technicznych jest systematycznie poszerzany wachlarz tematyczny. Z jednej strony jego twórczość cyfrowa nie mieści się w żadnej popularnej specjalizacji youtube’owej (gaming, podróże, fitness, muzyka, moda czy nowe technologie), z drugiej strony internetowej działalności aktora daleko do jednolitości, jest to raczej twórczość hybrydyczna, pomyślana jako kompilacja różnych treści, a zarazem spójna i uporządkowana. Pazura tworzy bowiem serie tematyczne, będące efektem namysłu nad potrzebami widzów i układające się w atrakcyjny kalejdoskop. Można wyodrębnić kilkanaście kręgów tematycznych, wokół których stale krąży.

Motywy przewodnim pierwszych nagrań zrealizowanych bez udziału Błowka były opowieści o przebojowych filmach i serialach sprzed kilkunastu i kilkudziesięciu lat. Wybór zagadnienia nieprzypadkowy, wszak można było przypuszczać, że sięgnięcie po kultowe tytuły jak *Kroll*, *Psy* czy *Kiler* wpłynie na wzrost oglądalności. A zatem Pazura odwoływał się do poczucia nostalgii, pamięci sentymentalnej widzów, licząc, że uznanie dla tych produkcji przełoży się na popularność poświęconych im odcinków. Cel został osiągnięty — odcinek poświęcony *Psom* obejrzało 959 tysięcy widzów, opowieści o filmach *Kroll* i *Chłopaki nie płaczą* przyciągnęły 1,2 miliona osób, a nieznanne fakty z planu *Kariery Nikosia Dyzmy* gotowa była poznać 1,1 miliona internautów. Korzyść ze słuchania tych wspomnień jest dwójakiego rodzaju. Po pierwsze poznajemy niemały rozdział historii polskiego kina współczesnego, wraz z wątkami, o których nie pisze się w książkach. Po drugie Pazura wielokrotnie przywołuje nazwiska żyjących i zmarłych artystów, przypominając o ich wkła-

dzie w dorobek rodzimej kultury. Niektórzy z tego grona są kompletnie nieznanymi kilku- i dwudziestolatkami, dlatego opowiadanym anegdotom zza kulis często towarzyszą fotografie. Gdy Pazura cofał się myślami do debiutu reżyserskiego Olafa Lubaszenki, czyli filmu *Sztos*, poświęcił chwilę rozważaniom o Janie Nowickim, Janie Wojciechu Hasie i Leonie Niemczyku. Opowiadając o *Sarze* Macieja Ślesickiego, zdradził, że rola Józefa została specjalnie napisana dla Marka Perepeczki, a przy okazji zwierzeń o udziale w *Nic śmiesz nego* Marka Koterskiego przypominał wspólne sceny z Joanną Jędrzyką i Henrykiem Biszą. Nie poprzestał jednak na odwołaniach na marginesie głównych wątków, lecz przygotował osobny odcinek o swoich mistrzach: Janie Machulskim, Adamie Hanuszkiewicz, Zenonie Laskowiku, Andrzeju Konicu, Tadeuszu Łomnickim i Jerzym Bińczyckim.

Szansę na bardziej bezpośrednie poznanie osób związanych z polską kinematografią dają odcinki mobilne, zrealizowane na planach filmów i seriali z udziałem Pazury, a także w teatrze. Jak dotąd zabrał on widzów za kulisy takich produkcji jak *Diablo*, *Ślepnięc od światła*, *Trzecia połowa* czy *Psy 3*. Sporo czasu zajmowały spotkania z ludźmi pracującymi po drugiej stronie kamery. Starał się korzystać z każdej sposobności, by odkryć przed publicznością arkana pracy dźwiękowców, których zagadywał podczas podłączania mikrofonów i mikroportów. W trakcie charakteryzacji rozmawiał z makijażystami i fryzjerami. Na planie filmu Władysława Pasikowskiego kostiumografka Małgorzata Braszka odślaniała przed nim strategię dobierania kostiumów dla poszczególnych wykonawców. Przedstawiał również osoby, z którymi pracował kilkadziesiąt lat temu. Zakulisowe wizyty pozwalają widzom wejść w świat na co dzień dla nich niedostępny. Pazura prowadzi rozmowy w sposób wnikliwy i merytoryczny, czasem wchodząc w rolę laika. Jego pytania są zindywidualizowane, skrojone pod daną osobę. Dyskusje dotyczą wcześniejszych dokonań i zawodowych planów, a w przypadku operatorów, oświetleniowców czy montażystów — także obsługiwanego przez nich sprzętu. Doskonałym dopełnieniem tego wątku jest odcinek zatytułowany *Kim są ludzie z napisów końcowych?*, dotyczący tych, „których nie widać, a którzy decydują o ostatecznym kształcie filmu” (Pazura 2023b, b.s.). Pazura opowiada o zakresie obowiązków takich postaci, jak gaffer, scripter, szwenkier, ostrzyiciel, wózkarz, kolorysta.

Atrakcyjną odsłoną odcinków mobilnych są powroty do lokacji, gdzie kręcono przebojowe filmy i seriale sprzed lat. Ponowna obecność w miejscach realizacji takich produkcji, jak *Kiler*, *Kiler-ów 2-óch*, *Chłopaki nie płaczą*, *E=MC²*, *Pogranicze w ogniu*, *13 posterunek*, jawi się jako podróż sentymentalna zarówno dla aktora, jak i widzów. Wrażenie to zostało uzyskane nie tylko dzięki barwnym anegdotom czy odtwarzaniu kwestii dawnych postaci. Kluczowy okazał się montaż, zestawiający współczesne budynki, ulice i wnętrza z ich dawnym obliczem w przywoływanych scenach. Momentami Pazura prowadzi poszukiwania w czasie rzeczywistym, czyli w trakcie realizacji nagrania. Gdy zyskuje pewność, że znalazł się we właściwej przestrzeni — dając wyraz swemu zaskoczeniu — pokazuje, jakie elementy krajobrazu uległy zmianie. Ekscytację tę dzielają także subskrybenci, na przykład @Krzysztof Kozlik: „Normalnie, jak się Czarka słucha, to widać (czy czuć) ten sentyment do tych miejsc” (Pazura 2020b, b.s.). Głosy poparcia dla proponowanej formuły odzwierciedlała wysoka oglądalność, sięgająca 1,2 miliona wyświetleń.

Za dopełnienie tematyki filmowej można uznać subiektywne rankingi oraz analizy obrazów polskich i zagranicznych. Pierwszy wybór — nie bez powodu — padł na *Keviną samego w domu*, produkcję Chrisa Columbusa niezwykle popularną w Polsce. Niewątpliwie już sam tytuł przyczynił się do wysokiej liczby wyświetleń (ponad 285 tysięcy), co wpłynęło na szerszy

odzew ze strony subskrybentów (855 komentarzy). Właśnie entuzjastyczne głosy użytkowników przekonały Pazurę do kontynuacji serii, a to z kolei zaowocowało analizą takich filmów, jak *Rambo: pierwsza krew*, *Nie ma mocnych*, *Asterix i Obelix: Misja Kleopatra*, *Matrix*.

Niemal równolegle do wspomnień, analiz filmowych i wizyt za kulisami obecnych i dawnych produkcji Pazura zaczął rozwijać cykl o tajnikach pracy aktora. Ponieważ wachlarz zagadnień z tego zakresu jest niezwykle szeroki, a doświadczenie youtubera wieloletnie, historie o tajnikach jego profesji zajmują jak dotąd najwięcej miejsca. Rozwój tej serii jest rezultatem wielu pytań subskrybentów, żywo zainteresowanych szczegółami z życia zawodowego artysty ekranowego i scenicznego. Dlatego kwestiom tym dedykuje nie tylko całe odcinki, ale wykorzystuje również popularną w mediach społecznościowych formułę Q&A, by odnieść się do zagadnień, których objaśnienie zajmuje zaledwie kilka minut. Spośród szerzej omawianych tematów warto wspomnieć o ocenie ewolucji sztuki aktorskiej, egzaminach do szkoły filmowej, udziale w castingach i zdjęciach próbnych, równoległej pracy przy dwóch produkcjach. Podczas nagrania *Jak smakuje filmowe jedzenie?* prezentował trzy perspektywy postrzegania jedzenia przez aktora: rekwizyt, zadanie aktorskie, bufet w przerwie obiadowej. W odcinku *Filmy, które przeszły mi koło nosa!* wyjaśniał, dlaczego odrzucił rolę w *Dniu świra* Koterskiego i *Panu Tadeuszu* Wajdy. Największą oglądalność — 2,8 miliona wyświetleń — zyskał materiał o dubbingowaniu filmów i bajek, wykonany w studiu SDI media przy nagrywaniu głosu do polskiego zwiastuna filmu *Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara*.

Osobny wątek stanowią szczere wyznania Pazury na temat błędów młodości, ze szczególnym uwzględnieniem postaw wynikających z bezczelności, naiwności i ignorancji. Zdradził na przykład, że o mały włos nie zagrałby w *Nic śmiesznego*, ponieważ nie chciał pojawić się na zdjęciach próbnych, oczekując propozycji roli bez jakichkolwiek testów. Innym razem podzielił się z widzami historią o niefortunnym liście wysłanym do Wajdy, w którym odrzucił rolę murarza w *Zemście*, gdyż pierwotnie miał portretować Papkina. Największym w tym zakresie wyzwaniem dla youtubera był odcinek zatytułowany *Sodówka młodego Pazury*. Zaprezentował wówczas fragmenty licealnego wywiadu z 1993 roku, gdzie skumulowały się wszystkie niepożądane cechy młodego aktora: „Jest mi głupio za siebie, jakim wtedy byłem. [...] To dowód na to, że woda sodowa jest nieodłącznym składnikiem życia i twórczości artystów, którym wyszło” (Pazura 2022b, b.s.). Omawiał wywiad zdanie po zdaniu, okazując narastające zawstydzenie oraz zastanawiając się nad przyczynami swojej arogancji i poczucia wyższości. Użytkownicy chwalili odwagę Pazury, potrzebną do konfrontacji z własnymi wadami i kompromitującymi faktami.

Fanom kanału spodobały się również materiały ze starannie dobraćymi gośćmi specjalnymi, nie zawsze pracującymi w branży kinematograficznej. Aż dwa odcinki zostały przeznaczone na spotkanie z Juliuszem Machulskim, który opowiadał m.in. o pisaniu sztuk, scenach wyciętych z *Vabanku*, systemie awansów reżyserskich w PRL-u i minionej adrenaliny, związanej z kręceniem na taśmie filmowej. Dyskusja toczyła się swobodnie, jakby uczestnicy nie dostrzegali kamer. Podobnie przebiegała pogawędka z legendą polskiej piłki nożnej, Zbigniewem Bońkiem, trwająca rekordowe pięćdziesiąt trzy minuty. Goście są różni, a strategia Pazury niezmienna — każde spotkanie to zaproszenie dla widzów do poznania interesującego człowieka⁵.

⁵ Taką osobowością jest na przykład Krzysztof Stanowski z Kanału Sportowego, śledzonego przez ponad milion internautów. Youtuber jak dotąd nie gościł na kanale Pazury, ale zaprosił go do udziału w zwiastunie fikcyjnej bollywoodzkiej superprodukcji, opublikowanym 25 czerwca 2023 roku (Stanowski 2023, b.s.).

Pazura dba o różnorodność treści publikowanych na kanale. Wykracza poza zagadnienia związane z jego zawodem, by sprawdzić się w popularnych internetowych formatach. Odcinki o tematyce filmowej przeplata cyklami: *Hity internetu*, *Żarty użytkowników*, *Memy* oraz *Paczki od widzów*, które cieszą się niemalą oglądalnością. Potrafi celnie i zwięźle podsumować analizowane materiały, choć czasem poprzestaje na wymownym milczeniu, co też jest swego rodzaju komentarzem. Momentami stosowany jest też efekt *slow motion*, pozwalający dokładniej przyjrzeć się mimice skonsternowanego żartem aktora.

W serii *Paczki od widzów*, wpisującej się w popularny na YouTube trend *unboxing*, otwiera upominki przesłane przez fanów. Zainicjował ją na początku 2020 roku i rozwijał podczas pandemii COVID-19, gdy Polacy na znacznie większą skalę niż zwykle korzystali z usług firm kurierskich. Intuicyjnie wyczuł ten czas, zestrajając z nim ideę nowego cyklu. Pazura żartuje, że wyludza prezenty od nieznanymi, choć w rzeczywistości jest to transakcja wymienna, bowiem w zamian otrzymują oni jego książkę *Byłbym zapomniany*. Formuła ta zwiększa przekonanie obserwatorów o realnym wpływie na publikowane treści i potwierdza słowa Pazury wielokrotnie nazywającego ich współtwórcami kanału. Zazwyczaj otrzymuje on drobiazgi, uwzględniające jego zainteresowania i upodobania, m.in. filiżanki do espresso, kawę ziarnistą, statuetki Oscara czy kubek z hasłem *I'M KIND OF A BIG DEAL ON YOUTUBE*.

Pazura budzi sympatię, aczkolwiek prezentowane przez niego treści nie zawsze spotykają się z pozytywnym odbiorem. Część publikacji okazała się nieudana, czego przykładem jest odcinek *Wielki powrót paczek od widzów* (28 września 2022), gdy po bardzo długim czasie otworzył karton z zepsutymi daniami makaronowymi. Użytkownik *@Mrscentra-leuropean* skomentował: „Przykry jest taki brak szacunku do widza i nieotwieranie paczek przez dwa lata”. Z kolei *@mrdrac086* zauważył: „[...] trochę ignorancją było trzymanie paczek przez 2 lata. Można było je otworzyć i poza kanałem YT skomunikować się z widzami” (Pazura 2022c, b.s.). Natomiast w sierpniu 2023 głośno było o filmie *Odblokowaliśmy nowe umiejętności* promującym perfumy Sky&Soul — marki należącej do Pazurów — który przypomina reklamę Kenzo World z udziałem Margaret Quелley. Część osób posądziła małżeństwo o plagiat, na przykład *@amarok102* radził: „Dobrze byłoby napisać, że inspirowane reklamą Kenzo. Jako artyści powinniście Państwo szanować twórczość innych artystów”. A *@KalMar567* podsumował: „Na początku mi się podobało, myślę: «O jaka fajna parodia reklamy perfum Kenzo». Dopóki nie zobaczyłem napisów końcowych. Zero wzmianki, jeszcze przedstawione jako pomysł własny. Oj, nieładnie:!” (Pazura 2023c, b.s.).

W porównaniu z kanałem na YouTube podcast *Kobieta z Pazurem*, nadawany regularnie od września 2022 roku, to stosunkowo nowe przedsięwzięcie⁶. Pomysłodawczynią i głównodowodzącą jest Edyta Pazura, która rozmawia z mężem o kwestiach związanych z szeroko pojętym stylem życia. Już sam tytuł — będący grą słowną z nazwiskiem artysty — sugeruje pracę w duecie. Faktycznie, małżonkowie są jedynymi bohaterami podcastu, poruszającego cały kalejdoskop tematów: od amerykańskiego snu, pieniędzy, stereotypów, przez pierwszą pracę, nieudane randki, remonty, po kulturę zakupów, szczęście i podróże. Celem twórców jest wymiana poglądów i doświadczeń z odbiorcami. Ustalonej struktury odcinków, podzielonych na trzy segmenty — motyw przewodni, „polecalka filmowa” i suchar *Wujka Czarka* — pilnuje Edyta Pazura. Cezary Pazura natomiast umniejsza nieco swoją

⁶ Odcinki publikowane są regularnie, przeważnie raz w tygodniu. Do 29 czerwca 2023 roku powstało trzydzieści dziewięć nagrań.

rolę, nazywa siebie stałym gościem, mimo że podcast tworzą wspólnie⁷. Na pewno w większym stopniu niż na YouTube pilnuje czasu wypowiedzi, jest pod tym względem bardziej zdyscyplinowany. To kolejna odsłona internetowej działalności Pazury, którą można interpretować jako dalszy ciąg zrywania z wizerunkiem wesółka i nowy kierunek zacieśniania więzi z fanami. Wszak o ile jeszcze kilka lat temu podcasting charakteryzowano jako „wciąż nową formę przekazu w Polsce” (Doliwa, Chyczewska, Grobelski, Łatacz 2019: 39), o tyle teraz również nad Wisłą uchodzi za wiodący segment e-kultury.

Twórczość cyfrowa Cezarego Pazury to zagadnienie kompleksowe. Z jednej strony mamy do czynienia z artystą, który dorobek filmowy, teatralny i estradowy przez lata budował poza siecią. Wyuczony zawód predestynuje go do kreowania fikcyjnych postaci, należących do światów wymyślonych, będących wytworem czyjejś wyobraźni. Z drugiej natomiast — zdołał wykorzystać swoją rozpoznawalność na potrzeby aktywności niepozwalającej ukryć się za rolę, wymagającej autentyczności i szczerego, bezpośredniego przekazu. Otworzył się na świat zupełnie mu obcy, a w efekcie znalazł niszę, którą wypełnia już od ponad siedmiu lat.

Sukces byłby nieosiągalny, gdyby Pazura nie posiadał najważniejszych cech dobrego youtubera: determinacji, kreatywności, aktywności, pracowitości, poczucia humoru, przedsiębiorczości i pewności siebie (Adamska-Pakuła 2021: 88–89). Jest jeszcze trzecia perspektywa, mianowicie kwestie wizerunkowe. Nowy kierunek działalności — choć humor to istotny jej element — pozwolił Pazurze oddalić się od jednorodnego wizerunku komika. To zasługa bogatej zawartości kanału, merytorycznych treści przekazywanych w swobodny sposób oraz podążania za sugestiami subskrybentów. Artysta nie odcina się od komediowych korzeni, lecz łączy je z rozrywkowymi i edukacyjnymi walorami twórczości cyfrowej. Powodzenie w sieci zaowocowało wymiernymi korzyściami na gruncie zawodowym. Reżyserzy powierzają mu coraz więcej poważnych i nieoczywistych ról, jak w produkcjach: *Ślepnąc od świateł*, *Pitbull*. *Ostatni pies*, *Zmijowisko*, *Apokawixa* czy *Tajemnica zawodowa*⁸. Pojawiło się również więcej kontraktów reklamowych na czele z telewizją kablową Vectra. Pazura udowodnił, że można być aktorem, youtuberem i podcasterem w jednym.

⁷ Wspólnie również otrzymali w 2023 roku nominację do nagrody Best Stream Awards w kategorii Podcast Story.

⁸ Kreacje te przeplata wciąż przyjmowanymi rolami komediowymi. W 2023 roku podjął nowe wyzwanie, zostając gospodarzem programu komediowego Amazon Prime Video *LOL: Kto się śmieje ostatni*.

Bibliografia

- Adamska-Pakuła Martyna (2021), *Wielka księga youtubera*, Grupa Wydawnicza Foksal, Warszawa.
- Andrzejewska Anna (2021), *Aktywność młodzieży w mediach społecznościowych — perspektywa osobowa, społeczna, kulturowa*, „Społeczeństwo. Edukacja. Język” t. 14, nr 2.
- Andrzejewski Adam (2017), *Teatralizacja życia a estetyka codzienności*, „Przegląd Filozoficzny — Nowa Seria” nr 1.
- Doliwa Urszula, Chyczewska Aleksandra, Grobelski Filip, Łatacz Radosław (2019), *Podcasting w Polsce — próba analizy zjawiska*, „Media — Kultura — Komunikacja Społeczna” t. 1, nr 15.
- Fischer-Lichte Erika (2008), *Estetyka performatywności*, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, Księgarnia Akademicka, Kraków.
- Gruszczyński Piotr (2017), *Cezary Pazura: ludzie w różnym wieku oglądają mój kanał na Youtube i mówią do mnie „wujku Czarku”*, Wyborcza.pl, 7 lipca, wyborcza.pl/7,101707,22062070,cezary-pazura-ludzie-w-roznych-wieku-ogladaja-moj-kanal-na.html [dostęp: 8.10.2023].
- Korotusz-Mirecka Anna, Mucha Monika (2019), *Zjawisko e-kultury w dobie przemian kulturowych współczesnego społeczeństwa. Wybrane aspekty w opinii środowiska akademickiego*, „Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy” nr 30.
- Lemańska Magdalena (2022), *„Aktorstwo jest wydumane. Winiarstwo — szczerze i naturalne”. Jak Marek Kondrat uczy Polaków kochać wino*, „Forbes”, 5 sierpnia, www.forbes.pl/biznes/marek-kondrat-o-winie-i-biznesie-aktorstwo-jest-wydumane-winiarstwo-szczerze-i/qprjg2v [dostęp: 8.10.2023].
- Lemańska Magdalena (2023), *Pomysł na biznes po pięćdziesiątce. Wywrócili swoje życie i zaczęli od nowa. „Współczuję kolegom z dawnej branży”*, „Forbes”, 23 stycznia, www.forbes.pl/rankingi/biznes-50-lista-50-po-50-forbesa-2022-sukces-w-biznesie-nie-ma-limitu-wieku/2kvzkmm [dostęp: 8.10.2023].
- Majorek Marta (2015), *Kod YouTube. Od kultury partycypacji do kultury kreatywności*, TAIWPN Universitas, Kraków.
- Pavis Patrice (2002), *Słownik terminów teatralnych*, przeł. S. Świontek, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław.
- Pawlak Piotr (2018), *Cyfrowa kultura masowa a kultura polityczna społeczeństwa informacyjnego w perspektywie teorii kultury*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
- Pazura Cezary (2023), *Byłbym zapomniał...*, Wydawnictwo Helion, Gliwice.
- Puła Monika (2018), *Kreowanie własnego wizerunku w mediach społecznościowych*, „Edukacja — Technika — Informatyka” nr 4.
- Ranking Polskich Influencerów...* (2023), oprac. INFLUTOOL.com, Łódź.
- Sosnowska Agnieszka (2013), *Performans wykonywany w pustkę [w:] Performans, performatywność, performer. Próby definicji i analizy krytyczne*, red. E. Bał, W. Świątkowska, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- Szpunar Magdalena (2016), *Kultura cyfrowego narcyzmu*, Wydawnictwo AGH, Kraków.
- Zmysłony Iwo (2017), *Ja po internecie. Z Natalią Siewiczką i Romualdem Demidenką rozmawia Iwo Zmysłony [w:] Efekt ekranu. Kultura cyfrowa opowiedziana w tekstach z dwutygodnik.com*, red. A. Słodownik, M. Jakubowiak, K. Tórz, J. Zgierski, Narodowy Instytut Audiowizualny, Warszawa.

Kanały YouTube

- Gązwa Karol Blowek (2016a), *Cezary Pazura przeklina?! (Blow vs Pazura)*, www.youtube.com/watch?v=jK8aZ0WRs_4 [dostęp: 15.02.2023].
- Gązwa Karol Blowek (2016b), *Pokemon Go w Juracie | z CEZARY PAZURA*, www.youtube.com/watch?v=BWpaYNfihyE [dostęp: 15.02.2023].
- Gązwa Karol Blowek (2016c), *Czarek Pazura porno prank*, www.youtube.com/watch?v=QincH-b6UC10 [dostęp: 15.02.2023].
- Gązwa Karol Blowek (2016d), *JAKI TO YOUTUBER? z Czarek Pazura*, www.youtube.com/watch?v=cWFCBq8lNWc [dostęp: 15.02.2023].
- Gązwa Karol Blowek (2017), *Pokłóciłem się z Cezarym Pazurą?*, www.youtube.com/watch?v=cahJlmWCS4 [dostęp: 15.02.2023].
- Pazura Cezary (2016a), *A może się uda*, www.youtube.com/watch?v=hlVZute615s [dostęp: 15.02.2023].
- Pazura Cezary (2016b), *Tajemniczy Unboxing — Powrót do PRL*, www.youtube.com/watch?v=hlugHt33Tmk [dostęp: 23.02.2023].
- Pazura Cezary (2016c), *Co naprawdę wydarzyło się w Krollu?*, www.youtube.com/watch?v=FA-lqJaGfNVA [dostęp: 15.02.2023].
- Pazura Cezary (2016d), *Ciekawostki, które was zaskoczą z filmu Kariera Nikosia Dyzmy #2*, www.youtube.com/watch?v=NTBOa6Kz5II [dostęp: 23.02.2023].
- Pazura Cezary (2018), *Ciekawostki, które was zaskoczą z filmu E=MC2 #2*, www.youtube.com/watch?v=3w9DGka-6X4 [dostęp: 23.02.2023].
- Pazura Cezary (2020a), *Otwieram paczki od widzów!*, www.youtube.com/watch?v=xLAhu-vQIQI [dostęp: 4.03.2023].
- Pazura Cezary (2020b), *Kultowe plany filmowe! Zobaczcie jak te miejsca się zmieniły!*, www.youtube.com/watch?v=OgxQYRFob74 [dostęp: 23.02.2023].
- Pazura Cezary (2021a), *Ta aplikacja uzależnia! Przegląd TikToka*, www.youtube.com/watch?v=muWoAr-pNfY [dostęp: 16.03.2023].
- Pazura Cezary (2021b), *Żarty #6 *Ile jeszcze muszą znieść?**, www.youtube.com/watch?v=g8Hr-rBcF_PQ [dostęp: 16.03.2023].
- Pazura Cezary (2021c), *Żarty vol. 4 *Sahara przy tym to oaza**, www.youtube.com/watch?v=9uaDazGxdpA [dostęp: 16.03.2023].
- Pazura Cezary (2022a), *Te sceny przeszły do historii kinematografii!*, www.youtube.com/watch?v=AntePbLmQL0 [dostęp: 15.03.2023].
- Pazura Cezary (2022b), *Sodówka młodego Pazury*, www.youtube.com/watch?v=PsCAOrbXZOw [dostęp: 15.03.2023].
- Pazura Cezary (2022c), *Wielki powrót paczek od widzów*, www.youtube.com/watch?v=hIvn-5GHGJjg [dostęp: 5.10.2023].
- Pazura Cezary (2023b), *Kim są ludzie z napisów końcowych?*, www.youtube.com/watch?v=NWc_E7fVUDs [dostęp: 23.06.2023].
- Pazura Cezary (2023c), *Odblokowaliśmy nowe umiejętności*, www.youtube.com/watch?v=4DoQSIG4ERs [dostęp: 5.10.2023].
- Stanowski Krzysztof (2023), *Bollywoodzkie zero: trailer mojego filmu w Indiach (Stanowski, Pazura, Fabijański)*, www.youtube.com/watch?v=Q8HqXi2kKsQ [dostęp: 25.06.2023].